

[Askjær Jørgensen]

Vi kan sluttelig meddele, at dette er et typisk eksempel på en af de camouflagelovgivninger, man har foretaget i socialdemokratiet. I marts 1975, da man skulle gennemføre en hel del ting her i salen, som man vidste man kunne få skældud for af sine egne, så måtte man også have gennemført noget andet, så måtte man sandelig have angrebet de her fæle pengefolk, udbytteerne. Vi tror, at loven kun er gennemført for at camouflere socialdemokratiske unoder i øvrigt.

Kjelgaard (KF):

Loven om pengeinstitutters rentemarginal, som blev vedtaget i 1975, er efter min mening en elendig lov, som på mange måder har virket u hensigtsmæssigt. Den har skabt konkurrenceforvridning pengeinstitutterne imellem, fordi marginalen er forskellig fra pengeinstitut til pengeinstitut, og den har absolut ikke bidraget til et lavere renteniveau.

Den skulle sammen med udlånsloftet give en bedre styring af pengepolitikken, men den har, så vidt jeg kan se, været delvis ødelæggende for et ellers fornuftigt bank- og sparekassesystem. Den komplicerer Nationalbankens diskontopolitik, og der findes ikke nogen tilsvarende lovgivning i andre lande.

Udlånsloftet stavnsbinder mere eller mindre kunderne til det pengeinstitut, de tilfældigvis var kunder i, da loftet blev lagt, og marginallovens bestemmelser giver det pågældende pengeinstitut en monopolstilling over for kunden. Pengeinstituttet kan faktisk pålignende kunden nøjagtig den rente, man vil, bare man overholder marginalbestemmelserne. Derfor er det et lotterispil for kunden, om han tilfældigvis er kunde i et pengeinstitut, der har en stor marginal og dermed en højere udlånsrente, eller han er kunde i et pengeinstitut med en lille marginal og dermed en lavere udlånsrente, eller han tilfældigvis er kunde i et pengeinstitut, der yder en høj indlånsrente og lægger marginalen til, eller han er kunde i et pengeinstitut, der yder en normal rente på indlånssiden.

Der er store forskelle i forhold til kunderne, men der er også store forskelle i de enkelte pengeinstitutters struktur, der også er medvirkende til konkurrenceforvridningen. Nogle pengeinstitutter – og det gælder både banker og sparekasser – har stigende indlån i

begyndelsen af måneden og faldende mod månedens slutning. Andre har stigende udlån i begyndelsen af måneden og faldende mod månedens udgang, og da det er ultimotalle- ne, der er afgørende, kan denne forskel i struktur give vidt forskellig udnyttelse af den tilladte marginal.

Et tredje forhold, der spiller en rolle, er pengeinstitutternes omkostninger. Langt den største del af omkostningerne er lønudgifter, der automatisk dyrtidsreguleres. Det vil sige, at den del af rentemarginalen, der skulle bruges til konsolidering, bliver mindre og mindre. Bl. a. derfor har pengeinstitutterne i stigende omfang været nødt til at forhøje visse gebyrsatser og også i stigende omfang været nødt til at tage betaling for serviceydelser, der før lovens ikrafttræden var gratis. Disse følger af loven har ikke givet et lavere renteniveau, men har forøget erhvervslivets omkostninger og skabt yderligere bureaukrati.

Jeg skal ikke gå ind i en debat om renteniveauets højde, for så skulle vi have mange andre faktorer med, og jeg skal heller ikke gå i detaljer med andre måder at føre pengepolitik på, men jeg tror i modsætning til handelsministeren, at vi i stedet for at ændre loven skulle ophæve den. Den er skadelig, ikke bare for pengeinstitutterne, men for samfundet. En ophævelse af loven, måske sammen med en ophævelse af udlånsloftet, vil igen sætte de naturlige markedsmekanismer i funktion og skærpe konkurrencen pengeinstitutterne imellem til gavn for samfundet og, tror jeg, med et lavere renteniveau til følge. Men skulle vi mod forventning ikke kunne blive enige herom, så kan pengeinstitutterne vel leve med loven 15 måneder endnu, og så vil vi selvfølgelig være med til at undersøge, hvor rimelige de foreslåede ændringer er.

Om den første ændring skal jeg kun sige: er det rimeligt, at marginalen er forskellig fra pengeinstitut til pengeinstitut? Er det rimeligt, at sparekasserne generelt, uanset deres marginal, skal præmieres, fordi de med tiden skal være skattepligtige på lige fod med bankerne? En del af dem ligger i forvejen på højde med eller over nogle af bankerne, der altid har betalt skat, men uden at blive særlig præmieret. Derfor var det måske rimeligt at give de banker, der ligger i bunden, et tilsvarende lift.